

CONCEPT HANDBOEK VERANTWOORDING MEERJARIGE FESTIVALSUBSIDIES 2025-2028

Concept handboek d.d. 6 februari 2025. Aan dit concept kunnen geen rechten worden ontleend.
De definitieve versie wordt gepubliceerd in maart 2025.

**FONDS
PODIUM
KUNSTEN**
PERFORMING
ARTS FUND **NL**

Versie: 1

Publicatiedatum: 06-02-2025

Dit concept handboek is bedoeld voor organisaties die een subsidie ontvangen vanuit de regeling 'Meerjarige festivalsubsidies 2025-2028' van het Fonds Podiumkunsten en geeft een beeld van de te verwachten verantwoordingseisen. Voor andere meerjarige subsidieregelingen van het Fonds is dit handboek niet van toepassing.

De definitieve versie van het handboek wordt in maart 2025 op de website van Fonds Podiumkunsten gepubliceerd.

Inhoud

1. Inleiding	5
1.1 Doel van de verantwoording	6
2. Uitgangspunten	7
2.1 Goed om te weten	7
2.2 Aanvullende informatie en wijzigingen	7
2.3 Toepassing van de voorschriften en modellen van het handboek.....	7
2.4 Wet Open Overheid	8
3. Verantwoording voor organisaties met een meerjarige festivalsubsidie 2025-2028	9
3.1 Jaarrekening.....	9
3.2 Bestuursverslag.....	9
3.3 Vragenlijst.....	10
3.4 Gelieerde rechtspersonen	10
3.5 Accountantsproducten.....	10
4. Checklist	11
5. Wetgeving en richtlijnen	11
6. Modellen voor de verantwoording	12
6.1 Model I voor de balans	12
6.2 Model IIF voor de exploitatierekening festivals - Baten	13
6.3 Model IIF voor de exploitatierekening festivals - Lasten	14
6.4 Werkzame personen in fte.	16
6.5 Model III F voor de prestaties van festivals	17
6.6 Model IVF voor de Speellijst	18
7. Toelichting op de modellen	19
7.1 Toelichting op model I voor de balans	19
7.2 Toelichting op model IIF voor de functionele exploitatierekening	19
7.3 Lasten.....	21
Bijlage 1: Opzet digitaal vragenformulier verantwoording	24
Bijlage 2: Bestemmingsfonds 2024 en Bestemmingsreserve	27
Bijlage 3. Wijzigingen ten opzichte van handboek 2021-2024	29
Bijlage 4: Controleprotocol 'Meerjarige productiesubsidies 2025-2028' / 'Meerjarige festivalsubsidies 2025-2028' van Fonds Podiumkunsten	30
Bijlage 5: Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	34

1. Inleiding

Dit handboek is bestemd voor festivals die van Fonds Podiumkunsten subsidie ontvangen in het kader van de regeling 'Meerjarige festivalsubsidies 2025-2028'.

Als uw organisatie een dergelijke subsidie ontvangt, legt u over de besteding van de subsidie jaarlijks schriftelijk verantwoording af. Dit doet u aan de hand van dit handboek. Naast deze schriftelijke vorm van verantwoorden zullen er ook gesprekken plaatsvinden met medewerkers van Fonds Podiumkunsten. Hierin kunnen specifieke onderwerpen nader besproken worden en aanvullende (verantwoordings)afspraken worden gemaakt.

Dit handboek is van toepassing op alle kalenderjaren waarover verantwoording moet worden afgelegd. In artikel 8 van het algemeen reglement van het Fonds Podiumkunsten en in paragraaf 5 van de subsidieregeling wordt de jaarlijkse verantwoording benoemd. Dit handboek geeft een nadere uitwerking van deze artikelen.

Met ingang van 2025-2028 gelden voor festivals met alleen een programmeringsbijdrage afwijkende verantwoordingsverplichtingen dan voor festivals met (ook) een organisatiebijdrage.

Biënnales met alleen een programmeringsbijdrage dienen jaarlijks een beperkte verantwoording in. Biënnales die (ook) een organisatiebijdrage ontvangen dienen alleen in de festivaljaren een uitgebreide verantwoording in. In de tussenjaren kan worden volstaan met een beperkte verantwoording.

In het overzicht hieronder staan de verschillen en de overeenkomsten tussen de categorieën:

Onderdeel	Alleen programmeringsbijdrage	(Ook) een organisatiebijdrage
Accountantsverklaring, conform Protocol Fonds Podiumkunsten.	Nee	Ja, alle jaren (voor biënnales alleen de festivaljaren).
Jaarrekening (balans en exploitatierekening).	Ja, in format naar keuze. U kunt gebruik maken van de modellen van Fonds Podiumkunsten.	Ja, modellen Fonds (I en IIF) zijn verplicht.
Gegevens balans en exploitatierekening overnemen in Mijn Fonds.	Nee. Er moeten wel enkele financiële vragen worden beantwoord in Mijn Fonds.	Ja. Aanvullend moeten enkele vragen worden beantwoord in Mijn Fonds.
Opnemen Bestemmingsfonds Fonds Podiumkunsten.	Nee	Ja

In het vervolg van dit handboek wordt uitgegaan van de uitgebreide verantwoording voor festivals die (ook) een organisatiebijdrage ontvangen. Voor festivals die beperkter mogen verantwoorden is de tabel hierboven leidend bij het bepalen wat moet worden aangeleverd.

Tenzij expliciet anders beschreven, wordt in dit handboek met subsidie van het Fonds Podiumkunsten uitsluitend de meerjarige subsidie bedoeld, waar dit handboek betrekking op heeft.

1.1 Doel van de verantwoording

De verantwoording van uw organisatie wordt gebruikt om na te gaan of de subsidie is besteed aan het doel waarvoor deze is verstrekt. Ook wordt nagegaan of aan de eisen uit de regeling en wetgeving is voldaan en of de subsidievoorwaarden zijn nageleefd (rechtmatigheid). Daarnaast bieden de kwantitatieve gegevens in de verantwoordingen van organisaties beleidsinformatie met betrekking tot ontwikkelingen in de sector.

2. Uitgangspunten

De uitgangspunten voor de verantwoording van de subsidie zijn de belangrijkste zaken die bepalen hoe u de verantwoording moet inleveren. Dit zijn de regels, documenten en aanvullende eisen die van toepassing zijn op de subsidie die u ontvangt.

Uitgangspunten voor de verantwoording van de subsidie zijn:

- uw aanvraag;
- de door Fonds Podiumkunsten ter beschikking gestelde subsidie, inclusief de aanvullende subsidie ten behoeve van fair practice en indexatie(s);
- de in de subsidieregeling vastgelegde eisen en verplichtingen;
- eventueel aanvullende door het Fonds geformuleerde eisen of voorwaarden;
- eventueel door uw organisatie aanvullend verstrekte informatie naar aanleiding van de beschikking;
- alsmede het kader van wet- en regelgeving.

2.1 Goed om te weten

Het indienen van de verantwoording gebeurt digitaal in de portal '[Mijn Fonds](#)', uiterlijk op 30 april van het opvolgende boekjaar. Uitstel is niet mogelijk. Verantwoorden op basis van 'gebroken boekjaren' is niet mogelijk.

In de digitale omgeving moet een aantal gerichte vragen beantwoord worden (zie bijlage 1 op pagina 23). U kunt hiermee rekening houden bij het opstellen van uw jaarverslagen. U kunt de gevraagde informatie indien gewenst uit uw jaarverslagen overnemen in het online vragenformulier.

Voor wie al in de periode 2021-2024 meerjarige festivalsubsidie ontving: de belangrijkste wijzigingen in de verantwoording zijn expliciet benoemd in bijlage 4, pagina 30.

2.2 Aanvullende informatie en wijzigingen

Wijzigingen gedurende een subsidieperiode worden altijd verwerkt in dit handboek. Gebruik dus altijd de meest actuele versie op de website. Kijk op onze website onder [meerjarige festivalsubsidies](#) voor aanvullende informatie over de toepassing van dit handboek, zoals antwoorden op veelgestelde vragen ([FAQ's](#)). Als dit geen antwoord geeft op uw vragen, neem dan contact op met uw contactpersoon bij het Fonds.

2.3 Toepassing van de voorschriften en modellen van het handboek

Toepassing van het handboek is verplicht. Als uw organisatie te maken heeft met afwijkende voorschriften en modellen van andere subsidiënten, dan kan eventueel worden afgeweken van het handboek. Dit is alleen mogelijk na voorafgaande schriftelijke toestemming (inclusief eventueel daaraan verbonden voorwaarden) van het Fonds. Neem daarover tijdig contact op met het Fonds.

Is uw jaarverantwoording zonder voorafgaande toestemming niet opgesteld volgens de richtlijnen van het handboek, dan kan deze als onvolledig worden beschouwd en opnieuw moeten worden opgesteld (inclusief eventuele nieuwe accountantsverklaringen) en ingediend.

2.4 Wet Open Overheid

Met inachtneming van de bepalingen in de Wet Open Overheid kunnen de, door de organisaties geleverde, verantwoordingsgegevens openbaar worden gemaakt.

3. Verantwoording voor organisaties met een meerjarige festivalsubsidie 2025-2028

De jaarlijkse verantwoording voor meerjarige festivalsubsidie 2025-2028 bestaat uit vier onderdelen, te weten:

1. Jaarrekening (waaronder model I en IIF)
2. Bestuursverslag
3. Vragenlijst
4. Prestatieoverzichten (model IIIF en IVF)

Enkele gegevens van uw jaarrekening neemt u over in Mijn Fonds:

- Balans
- Exploitatierkening

3.1 Jaarrekening

De jaarrekening omvat de volgende onderdelen:

- Balans – Model I
- Exploitatierkening – Model IIF

Op de functionele exploitatierkening geeft u een toelichting, in het bijzonder op substantiële afwijkingen ten opzichte van de bij het Fonds ingediende herziene begroting.

Kort na afloop van het boekjaar sturen wij u een overzicht van het meerjarige subsidiebedrag dat wij in uw jaarrekening verwachten terug te zien.

3.2 Bestuursverslag

U kunt het bestuursverslag uploaden bij uw verantwoording. Met de invoering van het online vragenformulier stelt het Fonds minder eisen aan de exacte inhoud van het bestuursverslag. Wel verwachten wij dat het bestuursverslag in ieder geval de volgende punten bevat:

- een reflectie van het bestuur op de activiteiten en organisatorische gang van zaken in de afgelopen periode;
- een blik op de (nabije) toekomst, via door het bestuur geschetste verwachte interne en externe ontwikkelingen;
- inzage in de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen voor de eigen organisatie (SWOT) en eventuele acties of beheersmaatregelen hierop;

- een reflectie op samenwerkingen en partnerschappen. Ga hierbij in ieder geval in op uw directe geografische omgeving (inbedding) en beschrijf verdere (artistieke) relaties met stakeholders, maatschappelijke- en ketenpartners, collega-organisaties, andere fondsen of voor uw organisatie relevante partijen;
- een overzicht met de namen van bestuurders/toezichthouders en het rooster van aftreden.

3.3 Vragenlijst

U beantwoordt in de online omgeving een aantal gerichte vragen (zie bijlage 1, pagina 23). Een print van deze vragen en antwoorden, rechtmatig ondertekend conform uw statuten, uploadt u bij uw verantwoording.

3.4 Geliëerde rechtspersonen

Onderhoudt uw organisatie banden met geliëerde rechtspersonen die een belangrijke invloed kunnen hebben op uw resultaat en/of het functioneren van uw organisatie? Dan hoeft u de jaarrekeningen niet samen te voegen (consolideren). Dit is anders dan wat de Richtlijnen voor het Jaarverslag (RJ) meestal voorschrijven.

Stuur de losse jaarrekeningen van deze organisaties mee. Zo komt er een compleet beeld van de financiële situatie van uw organisatie.

Bij geliëerde rechtspersonen kunt u denken aan een 'Vrienden van' stichting, een separate stichting waar educatieve activiteiten zijn ondergebracht, of een bv die vertegenwoordigd is in het bestuur.

Er is in ieder geval sprake van een geliëerde organisatie als uw organisatie vertegenwoordigd wordt in bestuur of Raad van Toezicht van een andere rechtspersoon, of, andersom, als een andere rechtspersoon vertegenwoordigd wordt in uw eigen bestuur of Raad van Toezicht (en er sprake is van invloed op het resultaat en/of functioneren).

3.5 Accountantsproducten

Conform artikel 8.3 van het Algemeen Reglement dient uw jaarrekening bij een bij aanvang verleende subsidie van meer dan 160.000 euro per jaar te zijn voorzien van de controleverklaring bij de jaarrekening.

In de praktijk betekent dat dat festivals die (ook) een organisatiebijdrage ontvangen een accountantsverklaring moeten indienen. Biënnales met een organisatiebijdrage zijn verplicht om alleen in het jaar waarin het festival plaatsvindt een accountsverklaring in te dienen

Het *Controleprotocol 2025-2028 Fonds Podiumkunsten* (zie bijlage 5, pagina 34) is van toepassing. Onderdeel van dit protocol is het verplichte model voor de controleverklaring, te vinden in dezelfde bijlage.

4. Checklist

Gebruik onderstaande checklists om te controleren of de jaarverantwoording compleet is en voldoet aan de gestelde eisen.

Alle verantwoordingsbescheiden bijgevoegd:

- de jaarrekening, inclusief toelichtingen op de balans en exploitatierekening;
- het bestuursverslag;
- de door het bestuur of een statutair bevoegd persoon ondertekende vragenlijst;
- de verplichte modellen (indien van toepassing);
- de controleverklaring door de accountant (indien van toepassing);
- de ondertekening of 'WG-verklaring' door de accountant (indien van toepassing).

Alle verantwoordingsbescheiden voldoen aan de instructies in het handboek:

- de voorgeschreven modellen zijn gebruikt (indien van toepassing);
- de verklaring door de accountant is opgesteld volgens het voorgeschreven model (indien van toepassing);
- de jaarrekening(en) van de gelieerde rechtsperso(n)en is/zijn meegezonden.

5. Wetgeving en richtlijnen

De volgende wet- en regelgeving is van toepassing op de verantwoording:

- [algemeen reglement Fonds Podiumkunsten](#);
- [de meerjarige festivalregeling 2025-2028 van Fonds Podiumkunsten](#)

Voor het opstellen van het jaarverslag zijn de richtlijnen RJ 640 van de Raad voor de jaarverslaggeving van toepassing. Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW 2 Titel 9) is (voor nv's en bv's) overeenkomstig van toepassing op deze verantwoording, met dien verstande dat de winst- en verliesrekening vervangen wordt door een exploitatierekening.

6. Modellen voor de verantwoording

6.1 Model I voor de balans

ACTIVA	Huidig Boekjaar	Vorig Boekjaar	PASSIVA	Huidig Boekjaar	Vorig Boekjaar
Immateriële Vaste Activa			Algemene Reserve		
Materiële Vaste Activa			Bestemmingsreserve ****)		
Financiële Vaste Activa			Bestemmingsfonds FPK ***)		
			Overige Bestemmingsfondsen		
Totaal Vaste Activa			Totaal Eigen Vermogen		
Voorraden			Voorzieningen *)		
Vorderingen *)			Langlopende Schuld **)		
Effecten			Kortlopende Schuld **)		
Liquide Middelen			TOTAAL PASSIVA		
Totaal Vlottende Activa					
TOTAAL ACTIVA					

*) Bij deze posten kunt u een specificatie gebruiken naar eigen inzicht, daarom zijn geen sub-posten vermeld.

***) In januari 2025 is er een extra startvoorschot van 25 procent van het beschikte jaarsubsidie uitbetaald. Dit voorschot zal worden verrekend met de laatste bevoorschotting van 2028. Het startvoorschot maakt eind 2025 en 2026 deel uit van de langlopende schulden, en eind 2027 van de kortlopende.

****) In de loop van 2025 neemt het Fonds bij organisaties die ook in 2021-2024 meerjarig werden gesubsidieerd een besluit over de afwikkeling van een eventueel saldo van het Bestemmingsfonds van eind 2024.

*****) Indien en voor zover Bestemmingsreserves gevuld zijn vanuit het Bestemmingsfonds Fonds Podiumkunsten, moeten deze gespecificeerd worden.

6.2 Model IIF voor de exploitatierekening festivals - Baten

BATEN

Huidig	Begroting	Vorig
Boekjaar	FPK	Boekjaar

1 Publieksinkomsten; recettes Nederland

2 Sponsorinkomsten

3a. Vergoedingen uit samenwerking

3b. Opbrengsten horeca

3c. Opbrengsten programmaverkoop en merchandise

3d. Bijdragen deelnemers

3e. Ander overige inkomsten

3 Overige Inkomsten

4 Totaal Directe Opbrengsten (som 1 t/m 3)

5 Indirecte Opbrengsten

6a Bijdragen particulieren inclusief vrienden

6b Bijdragen van bedrijven

6c Bijdragen van private fondsen

6d Bijdragen van goede doelenloterijen

6e Overige private bijdragen

6 Overige bijdragen uit private middelen

7 Totaal Eigen Inkomsten

8 Meerjarige subsidie Fonds Podiumkunsten

9 Meerjarige subsidie provincie

10 Meerjarige subsidie gemeente

11a Overige bijdragen gemeente

11b Overige bijdragen provincie

11c Europese subsidies

11d Bijdragen buitenlandse fondsen

12 Overige bijdragen uit publieke middelen

_____

13 Subtotaal Publieke Subsidies en Bijdragen

_____

14 Totale baten

6.3 Model IIF voor de exploitatierekening festivals - Lasten

LASTEN

Huidig	Begroting	Vorig
Boekjaar	FPK	Boekjaar

1 Beheerslasten personeel

2 Beheerslasten materieel

3 Totale
beheerslasten

_____

4a Tijdelijk personeel

4b Uitkoop/Honoraria kernprogrammering podiumkunsten

4c Uitkoop/Honoraria overige programmering

4d Overige, nl

4 Activiteitenlasten personeel

_____

5a Locatiekosten

5b Overige programmakosten

5c Marketing

5d Educatieve activiteiten

5e Overige materiële activiteitenlasten

6 Activiteitenlasten materieel

_____

7 Totale activiteitenlasten

_____

8 Totale lasten

_____

9 Saldo uit gewone bedrijfsvoering

10 Saldo rentebaten/lasten

11 Saldo bijzondere baten/lasten

12

Exploitatieresultaat

6.4 Werkzame personen in fte.

Aantal uren per werkweek. 1 fte. =	uur
Werknemers in vaste dienst	Fte.
Werknemers in tijdelijke dienst	Fte.
Inhuur zzp/freelancers	Fte.
Overige werkzame personen (inhuur)	Fte.
Stagiairs	Fte.
Vrijwilligers	Fte.
Toelichting	

6.5 Model III F voor de prestaties van festivals

	Huidig	Begroting	Vorig
	Boekjaar	FPK	Boekjaar
Duur in dagen			
Aantal activiteiten kernprogrammering			
Aantal overige activiteiten, nl _____			
_____			
_____			
_____			
Totaal aantal activiteiten	_____	_____	_____
Totaal aantal bezoekers			
Totaal aantal bezoeken kernprogrammering			
Totaal aantal bezoeken overige activiteiten,			
Totaal aantal bezoeken	_____	_____	_____
Waarvan betaald			
Waarvan niet betaald			

6.6 Model IVF voor de Speellijst

Een overzicht van de voorstellingen, volgens onderstaand format :

Titel Voorstelling	Aantal keer gespeeld	Aantal betaalde bezoekers	Aantal gratis bezoekers
...			
...			
...			
...			
...			
Totaal aantal voorstellingen	Totaal aantal	Totaal aantal	Totaal aantal

De totalen dienen aan te sluiten bij de gegevens van Model III F.

7. Toelichting op de modellen

7.1 Toelichting op model I voor de balans

Gebruikmaking van het model is niet verplicht voor festivals die alleen een programmeringsbijdrage ontvangen, wel voor festivals die (ook) een organisatiebijdrage ontvangen.

Algemeen

Het is niet toegestaan van model I af te wijken. Voor specificaties van de in het model vermelde hoofdstellen gelden geen voorschriften, behalve daar waar specifiek in het model is aangegeven.

Vaste activa

U kunt activa verkregen uit sponsoring activeren. U neemt het ontvangen/toegezegde bedrag op onder de langlopende schulden, en laat dit vervolgens, gedurende de looptijd van de sponsorovereenkomst, vrijvallen ten gunste van het resultaat.

Vlottende activa

Alleen variabele voorbereidingslasten voor een activiteit (onderhanden werk) die plaatsvindt in een op het verslagjaar volgend boekjaar, kunnen worden geactiveerd. Het is niet toegestaan personeelslasten en andere vaste lasten te activeren.

Eigen vermogen

Bij het maken van onderscheid tussen algemene reserve, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen volgt u de voorschriften van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, RJ 640 (640.305-313). De wijze waarop de resultaatbestemming aan een bestemmingsreserve of bestemmingsfonds wordt toegerekend voorziet u van een toelichting.

Indien uw organisatie in de periode 2021-2024 meerjarig werd gesubsidieerd door Fonds Podiumkunsten, en er was per 31 december 2024 sprake van een Bestemmingsfonds Fonds Podiumkunsten op de balans, dan is daar bij de vaststelling 2021-2024 door Fonds Podiumkunsten een besluit over genomen.

Schulden

U kunt zowel de langlopende als kortlopende schulden naar eigen inzicht specificeren, met uitzondering van het extra startvoorschot dat in januari 2025 is uitbetaald. Dit moet in ieder geval gespecificeerd worden (in 2025 en 2026 langlopend, in 2027 kortlopend).

7.2 Toelichting op model IIF voor de functionele exploitatierekening

Gebruikmaking van het model is niet verplicht voor festivals die alleen een programmeringsbijdrage ontvangen, wel voor festivals die (ook) een organisatiebijdrage ontvangen.

Algemeen

Indien uw festival deel uitmaakt van een rechtspersoon die naast de organisatie van het festival ook andere activiteiten kent, dan heeft u in de begroting bij uw subsidieaanvraag een onderscheid moeten maken tussen het festivalgedeelte enerzijds en de 'rest' van de organisatie anderzijds. Als

dat het geval is, dan is onderstaande niet op alle punten van toepassing, en worden met u individuele afspraken gemaakt over de verantwoording.

Het is niet toegestaan van model II af te wijken, wanneer u verplicht bent deze in te dienen.

Begrotingskolom

Zorg ervoor dat cijfers in de kolom begroting overeenstemmen met de herziene meerjarenbegroting, of met een andere begroting die naderhand door Fonds Podiumkunsten is goedgekeurd. Het staat u uiteraard vrij om in uw jaarrekening daarnaast een eigen werkbegroting te hanteren, maar bij de digitale verantwoording zult u die niet kunnen invoeren.

Baten

De baten worden verdeeld tussen Eigen Inkomsten en Publieke Subsidies en Bijdragen. Binnen deze posten worden weer nadere specificaties gevraagd.

Eigen inkomsten - Publieksinkomsten

Deze worden onderscheiden naar binnenlandse inkomsten op basis van recette, uitkoop en partage, en publieksinkomsten gerealiseerd in het buitenland, van alle activiteiten van uw organisatie.

Opmerking: De tegenwaarde van verstrekte vrijkaarten kan *niet* worden opgenomen onder de publieksinkomsten.

Eigen inkomsten – Sponsorinkomsten

Van sponsorinkomsten is sprake als een sponsor (ondernemer) geld levert, en u daartegenover een tegenprestatie levert in de vorm van communicatiemogelijkheden, toegangskarten en/of andere faciliteiten, die in verband staan met de gesponsorde culturele activiteit. Reclame is geen sponsoring maar valt meestal onder de overige inkomsten.

Eigen inkomsten – Overige inkomsten

Alle overige inkomsten die een directe relatie hebben met uw kernactiviteiten en niet onder publieks- of sponsorinkomsten vallen. Denk hierbij aan merchandising of horeca (brutomarge) bij voorstellingen.

Indirecte inkomsten Dit betreft inkomsten die geen, of slechts een indirecte, relatie hebben met uw kernactiviteiten. Bijvoorbeeld verhuur van onroerend goed, horeca (brutomarge) los van voorstellingen of vergoedingen voor het uitlenen van personeel.

Bijdragen uit private middelen

Dit betreft bijdragen van private partijen (particulieren, inclusief vriendenverenigingen, bedrijven, private fondsen, goede doelenloterijen). Bijdragen zijn giften, schenkingen, donaties, legaten als ook contributies. Het betreft geen sponsoring.

Meerjarig activiteitensubsidie Fonds Podiumkunsten

Deze post heeft uitsluitend betrekking op de meerjarige regeling waar dit handboek betrekking op heeft. Alle andere (project)subsidies van Fonds Podiumkunsten neemt u op onder Overige bijdragen uit publieke middelen.

U neemt het totaal voor het verslagjaar toegekende (en bevoorschot) subsidie op. Het extra startvoorschot van januari 2025 verwerkt u in de baten van 2028. Het meerjarige subsidie bestaat uit:

- het startbedrag per 1 januari 2025, inclusief de middelen voor Fair Pay;
- eventuele indexaties vanaf 2025

Meerjarige subsidies gemeente, provincie

Een meerjarige (structurele subsidie) is een subsidie ten behoeve van de exploitatie voor uw voortdurende activiteiten. Meerjarige projectsubsidies vallen hier niet onder. Deze laatste subsidies vermeldt u onder Overige bijdragen uit publieke middelen.

Meerjarige subsidies overige

Hieronder vallen meerjarige subsidies van andere (internationale) overheden en publieke fondsen (bijvoorbeeld cultuurfondsen).

Overige bijdragen uit publieke middelen

Dit betreft overige, niet-structurele subsidies, van binnen- en buitenlandse overheden en publieke fondsen, inclusief die van Fonds Podiumkunsten. Bepalend in deze is of de subsidie is verstrekt door of namens een overheid

7.3 Lasten

Beheerslasten personeel

Personele lasten die direct samenhangen met het beheren van uw organisatie. Denk hierbij aan zakelijke leiding, communicatie en marketing, secretariaat, financiële administratie, ICT, loonkostensubsidies, verzekeringsuitkeringen e.d. worden in mindering gebracht op de beheerslasten.

Beheerslasten materieel

De materiële lasten die samenhangen met het beheer van uw organisatie. Denk hierbij aan huisvesting, kantoorkosten, algemene publiciteit en afschrijvingen.

Activiteitenlasten personeel

De personele lasten die direct samenhangen met de activiteiten van de organisatie. Deze zijn te onderscheiden in:

- voorbereiding: kosten in de aanloop tot de première van productie;
- uitvoering: kosten vanaf de première van een productie.

Activiteitenlasten materieel

Materiële lasten die samenhangen met de onder de prestaties en activiteiten genoemde activiteiten van de organisatie. Hieronder vallen zaalhuur, (voor repetities en uitvoeringen), educatie, reis- en transportkosten, marketing en publiciteit. Deze worden onderscheiden naar:

- voorbereiding: kosten in de aanloop tot de première van een productie;
- uitvoering: kosten vanaf de première van een productie;
- marketing: kosten van specifieke marketing en publiciteit.

Saldo bijzondere baten/lasten

Baten en lasten die los staan van enig cultureel ondernemerschap zoals uitkeringen van verzekeringsmaatschappijen of het afboeken van een voorziening, verantwoordt u onder saldo bijzondere baten/lasten. Volg daarbij de actuele Richtlijnen van de Raad voor de jaarverslaggeving (RJ 270).

Personele bezetting

Neem hier de personele bezetting op (van alle medewerkers), in fte, onderscheiden in medewerkers met een vaste arbeidsovereenkomst, een tijdelijke arbeidsovereenkomst of ingehuurd. Neem ook de gegevens van eventuele vrijwilligers op (aantal en fte).

BIJLAGEN

CONCEPT HANDBOEK VERANTWOORDING

MEERJARIGE FESTIVALSUBSIDIES

2025-2028

Bijlage 1: Opzet digitaal vragenformulier verantwoording

Vragenlijst - Kernvragen bij het jaarverslag

Inleiding

Voor de jaarverantwoording vraagt het Fonds u enkele 'kernvragen' te beantwoorden in een online vragenformulier. Deze kernvragen gaan over belangrijke onderdelen van de verantwoording. Soms wordt naar aanleiding van de ingevulde informatie om een toelichting gevraagd, mede afhankelijk van de ingevulde informatie. Het is mogelijk deze zaken in uw bestuursverslag op te nemen en de teksten uit uw bestuursverslag daarna over te nemen in het online vragenformulier, mits beknopt. Hieronder ziet u welke kernvragen in het online vragenformulier zijn opgenomen.

De onderstaande vragen en instructies kunnen wijzigen gedurende de subsidieperiode. Gebruik daarom **altijd de actuele versie** van het handboek en het vragenformulier op de website van het Fonds.

Reflectie Wet Normering Topinkomens

Passen de beloningen binnen de kaders (maxima) van de wet? Ja/nee. Zo nee, licht dat dan toe.

Balans

Vul de bedragen in van Kortlopende Activa, Eigen Vermogen, Lang Vreemd Vermogen, Kort Vreemd vermogen.

(Indien de ratio's solvabiliteit en liquiditeit daartoe aanleiding geven, vragen wij om een toelichting).

Solvabiliteit

Eigen Vermogen / Totaal Vreemd vermogen

Liquiditeit (current ratio)

Kortlopende Activa / Kort Vreemd Vermogen

Bestemmingsreserve uit 2021-2024

Indien u de subsidieperiode 2021-2024 hebt afgesloten met een Bestemmingsfonds Fonds Podiumkunsten die is omgezet in een Bestemmingsreserve, en deze stond op 1 januari van het boekjaar nog (deels) op de balans: wat is het verloop geweest van deze reserve (begin- en eindsaldo), en waar zijn deze middelen voor ingezet?

Exploitatierkening

Zijn er posten waarop de exploitatierkening beduidend afwijkt van de begroting van najaar 2024? Ja/nee. Zo nee, licht dat dan toe.

Meerjarig subsidie Fonds Podiumkunsten

Volgens onze administratie bedraagt de meerjarige Fondssubsidie XXX euro. Controleer of dat overeenstemt met het door u verantwoorde bedrag. Ja/nee. Zo nee, licht dat dan toe.

Prestaties en publiek

Hier geeft u verduidelijking bij de door u opgegeven prestaties in de modellen IIIF en VIF van het handboek Festivals.

Hoe telt u de gerealiseerde bezoekersaantallen?

Hoe verhouden de publieksaantallen zich tot de gerealiseerde publieksinkomsten?

Sluiten de gerealiseerde publieksinkomsten en -aantallen aan bij de voornemens in de aanvraag?
Ja/nee. Zo nee, licht dat dan toe.

Bedrijfsvoering en algemeen

Hebben zich in het verslagjaar majeure wijzigingen voorgedaan in artistieke en/of zakelijke leiding en/of toezicht?

Ja/nee. Zo ja, licht dat dan toe.

Wat zijn in uw ogen de grootste risico's voor de bedrijfsvoering en continuïteit?

Hoe beheerst u die?

Opvolging

Als u in het voorgaande jaar aanbevelingen of opmerkingen hebt gekregen naar aanleiding van uw jaarverantwoording, wat heeft u daarmee gedaan?

Realisatie beleidsplan 2025-2028

We vragen u terug te kijken op de activiteiten in het jaar in relatie tot de in uw beleidsplan beschreven plannen. In welke mate zijn die gerealiseerd? Ga in dit formulier kort in op de realisatie van uw voornemens en activiteiten, met betrekking tot:

- programmering
- coproducties / talentontwikkeling
- internationalisering
- publiekssamenstelling (NB betrek hierbij resultaten van eventuele publieksonderzoeken)
- inkomsten andere overheden (gemeente en provincie)
- (artistieke) samenwerkingen

Reflectie op de Codes

	Code Diversiteit en Inclusie	Code Cultural Governance	Code Fair Practice
Startpositie: Hoe is de situatie/toepassing/realisatie bij aanvang van het verslagjaar?			
Wat was de doelstelling voor het verslagjaar?			
Wat waren de activiteiten/ontwikkelingen in het verslagjaar?			
Wat is de stand van zaken aan het einde van het verslagjaar en is dat in lijn met de bij de aanvraag geformuleerde ambities?			
Wat is de doelstelling voor het komende jaar?			

Fair Pay

Hoe heeft u de extra middelen van Fair Pay ingezet?

Heeft u het in uw aanvraag voorgenomen beloningsbeleid uitgevoerd?

Ondertekening

Via het online vragenformulier beschikt het Fonds over de door u ingevoerde informatie. We vragen u een print van deze vragen en antwoorden te maken en deze print, rechtmatig ondertekend conform uw statuten, te uploaden bij uw verantwoording. Hiermee bevestigt u dat de door u opgegeven informatie correct en rechtsgeldig is en gebruikt kan worden voor de verantwoording.

Naam organisatie:

Naam ondertekenaar:

Functie ondertekening:

Datum:

Plaats:

Handtekening:

Bijlage 2: Bestemmingsfonds 2024 en Bestemmingsreserve

Bij de vaststelling van de periode 2021-2024, in 2025, neemt het Fonds een besluit over wat te doen met een eventueel Bestemmingsfonds Fonds Podiumkunsten per 31 december 2024.

Eén van de mogelijke uitkomsten is dat het saldo van het Bestemmingsfonds wordt overgebracht naar een Bestemmingsreserve. Het verschil tussen een Bestemmingsfonds en een Bestemmingsreserve is dat het bestuur van een organisatie bij een Bestemmingsreserve de bestemming zelf kan bepalen (wijzigen) en er bij een Bestemmingsfonds sprake is van een beperking daarvan, door een derde partij (subsidiënt).

Anders gezegd: de organisatie is bij de Bestemmingsreserve vrij om te bepalen wat er met dit geld gebeurt. Het Fonds wil kunnen volgen wat ermee wordt gedaan, maar heeft er geen zeggenschap meer over. Wel verwachten wij van u dat u jaarlijks in uw verslag in gaat op het verloop (uw inzet) van deze Bestemmingsreserve.

Bestemmingsfonds vanaf 2025

Berekening van het bestemmingsfonds is niet van toepassing voor festivals die alleen een programmeringsbijdrage ontvangen, wel voor festivals die (ook) een organisatiebijdrage ontvangen.

Het Fonds wil graag inzage in het aandeel van de bijdrage van het Fonds aan de ontwikkeling van de reserves van de organisatie. Dat aandeel wordt vastgelegd in het Bestemmingsfonds Fonds Podiumkunsten. De hoogte van het Bestemmingsfonds wordt bepaald bij de jaarlijkse resultaatverdeling, afhankelijk van het (cumulatieve) bedrijfsresultaat, en het aandeel van het Fondssubsidie daaraan.

Bijvoorbeeld:

Als er in 2025 een positief resultaat is van 100.000 euro, en het Fonds heeft 30% bijgedragen aan de totale baten van de organisatie, dan gaat er per 31 december 2025 30.000 euro in het Bestemmingsfonds. Dit wordt in mindering gebracht op andere reserves van de organisatie.

Als er vervolgens in 2026 een verlies wordt geleden van 20.000 euro, en het Fonds heeft in jaar 2025 en 2026 gemiddeld 25% bijgedragen aan de baten, dan bedraagt het BF per 31 december 2026 $25\% \times (100.000 - 20.000) = 25\% \times 80.000 = 20.000$ euro. Er wordt 10.000 euro in mindering gebracht op het Bestemmingsfonds, ten gunste van de andere reserves.

Het Bestemmingsfonds kan niet negatief worden.

Voor het berekenen van het Bestemmingsfonds is op de website van het Fonds een Excel-rekentool beschikbaar.

Indien strikte toepassing van de rekenregels voor het Bestemmingsfonds een (voor de buitenwereld) ongewenste indruk van het Eigen Vermogen, tot gevolg zou kunnen hebben, dan kan daarover in overleg worden getreden met het Fonds. Dat moet dan wel gebeuren vóór het vaststellen en indienen van de jaarverantwoording.

Bij het vaststellen van de gehele subsidieperiode 2025-2028 zal het Fonds een besluit nemen over het Bestemmingsfonds. Tenzij er sprake is van een zeer bijzondere situatie zal het

Bestemmingsfonds onderdeel uit blijven maken van het Eigen Vermogen (en dus niet (deels) terugbetaald hoeven worden).

Bijlage 3. Wijzigingen ten opzichte van handboek 2021-2024

- modellen I en IIF niet langer verplicht voor festivals met alleen een programmeringsbijdrage;
- berekening Bestemmingsfonds niet meer van toepassing voor festivals met alleen een programmeringsbijdrage;
- in het verslag wordt geen reflectie meer gevraagd op de toepassing van de WNT;
- een verplichte vragenlijst (rechtmatig ondertekend) wordt onderdeel van de verantwoording.

Bijlage 4: Controleprotocol 'Meerjarige productiesubsidies 2025-2028' / 'Meerjarige festivalsubsidies 2025-2028' van Fonds Podiumkunsten

1 Algemene uitgangspunten

1.1 Doelstelling

Dit controleprotocol heeft betrekking op de accountantscontrole van de financiële verantwoording van rechtspersonen die van Fonds Podiumkunsten (hierna: het Fonds) subsidie ontvangen in het kader van de Meerjarige Regeling 2025-2028 (hierna: de subsidieregeling). Het Fonds vraagt van de accountant van de organisatie een controleverklaring bij de jaarrekening. Het controleprotocol is bedoeld om, aanvullend op de geldende beroepsvoorschriften van de NBA, limitatief vast te leggen welke onderwerpen door de accountant moeten worden gecontroleerd.

1.2 Uitgangspunten

Het referentiekader voor de controle ligt vast in de wet- en regelgeving. Het controleprotocol treedt niet in de plaats van de oorspronkelijke wet- en regelgeving, maar verduidelijkt voor zover nodig de in de oorspronkelijke wet- en regelgeving opgenomen criteria. Het controleprotocol geeft een limitatieve opsomming van de relevante bepalingen die in de controle moeten worden betrokken, met aanwijzingen over de reikwijdte en de diepgang van de accountantscontrole. De accountant moet controleren of de subsidie rechtmatig is besteed. Hiertoe stelt hij vast dat de in de jaarrekening van de organisatie verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen en met de eventueel in de subsidiebeschikking opgenomen aanvullende verplichtingen.

1.3 Accountantsproduct

De accountantscontrole op de jaarrekening mondt uit in een controleverklaring. De accountant mag ervoor kiezen om ten behoeve van het Fonds een zogenaamde "WG-verklaring" af te geven, waarbij uitsluitend de naam van de organisatie accountant met aanduiding w.g. (was getekend) wordt vermeld. De origineel ondertekende verklaring/rapport met de persoonlijke handtekening van de accountant moet in het archief van de organisatie worden opgenomen (zie ook Praktijkhandreiking 1103 van de NBA).

1.4 Procedure controleprotocol

Dit controleprotocol geldt voor de meerjarige activiteitensubsidies vanaf 2025 en zal tot en met het verantwoordingsjaar 2028 of tot nader order van toepassing zijn.

1.5 Wet- en regelgeving

Voor de accountantscontrole zijn het Algemeen Reglement en de subsidieregeling relevant.

In deze subsidierelatie is verder de volgende algemene regelgeving van toepassing:

- wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)
- controle op de jaarrekening

2 Definitie

2.1 De jaarlijkse verantwoording

De jaarlijkse verantwoording van de organisatie voor het Fonds vindt zijn grondslag in het Algemeen Reglement en de subsidieregeling van het Fonds, en bestaat uit drie onderdelen, te

Fonds Podiumkunsten. Concept handboek verantwoording meerjarige festivalsubsidie 2025-2028, 6 februari 2025.

Aan de inhoud van dit concept handboek kunnen geen rechten worden ontleend.

weten: de jaarrekening, het bestuursverslag en de prestatieverantwoording. De jaarrekening omvat de balans en de exploitatierekening met de daarbij behorende toelichtingen. De organisatie dient de prestatieverantwoording in volgens het voorgeschreven model.

2.1.2 Referentiekader

- De controlecriteria

De accountant dient zich bij zijn werkzaamheden te laten leiden door de geldende Nederlandse beroepsvoorschriften, in het bijzonder de VGBA (Verordening Gedrags- en beroepsregels Accountants) en de Nadere voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NV COS). De accountant betreft de eventueel in de subsidiebeschikking aan de organisatie opgenomen aanwijzingen en vereisten in zijn controle.

- De verslaggevingscriteria

Uitgangspunt zijn (uitsluitend voor nv's en bv's) de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek (Boek 2 Titel 9), en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 640, nader van toepassing verklaard in het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2025-2028 van het Fonds.

2.1.3 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

De accountant richt zijn controle zodanig in, dat hij met een betrouwbaarheid van 95 procent de uitspraak kan doen dat in de jaarrekening geen onjuistheden en onzekerheden voorkomen met een belang dat groter is dan de voorgeschreven toleranties. Voor de strekking van de controleverklaring gelden de volgende toleranties:

	Onjuistheden (in de Verantwoording)		Onzekerheden (in de controle_)	
	Beperking	Afkeuring	Beperking	Oordeelonthouding
Rechtmatigheid				
A Rechtmatigheid besteding (% van de totale baten)	>2,5 en <5	≥5	>3 en <10	≥10
Getrouwheid				
B Balans (% van de (geconsolideerde) balanstelling)	>5 en <10	≥10	>5 en <10	≥10
C Exploitatierekening (% van de totale baten)	>2,5 en <5	≥5	>5 en <10	≥10

De tolerantiegrenzen gelden voor individuele fouten en alle fouten gezamenlijk. Indien de individuele fouten <2,5 % maar gezamenlijk >gezamenlijk > 2,5 %, dan dient de strekking van de verklaring ook aangepast te worden.

2.2 Rechtmatigheid

De accountant stelt vast of de organisatie de subsidie van FPK rechtmatig heeft verkregen en besteed. Het referentiekader voor het accountantsoordeel over de financiële rechtmatigheid wordt gevormd door de wet- en regelgeving genoemd in paragraaf 1.5 van dit protocol.

Aanvullende rechtmatigheidsaspecten

Naast de hierboven genoemde rechtmatigheidsaspecten dient de accountant voor zijn oordeel over de financiële rechtmatigheid rekening te houden met de volgende aspecten. Hierbij is eerder aangegeven welke rapporteringstolerantie van toepassing is:

1. De accountant stelt vast dat in de financiële verantwoording alleen posten zijn opgenomen die zijn verbonden aan de uitvoering van de activiteiten waarvoor subsidie is toegekend en dat is voldaan aan de hieraan verbonden verplichtingen (opgenomen in de subsidiebeschikking).
2. De accountant gaat na of de organisatie zich houdt aan de regels voor het doteren en onttrekken aan het bestemmingsfonds FPK.

Daarbij is de accountant alert op situaties waarin de organisatie niet overgaat tot doteren of onttrekken. De accountant vraagt in dat geval de organisatie om een motivering. Indien de accountant de motivering van de organisatie niet overtuigend acht, meldt hij dit in zijn rapport van bevindingen.

3. De accountant stelt vast dat de organisatie een kostendekkende vergoeding in rekening brengt in de situaties als bedoeld in artikel 2.19 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid. Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur van de organisatie om kostendekkende afspraken te maken. Indien de accountant naar aanleiding van het bovenstaande tekortkomingen constateert die de organisatie niet herstelt, neemt hij dit op in zijn rapport van bevindingen.

4. De accountant stelt vast dat de organisatie geen hoger bedrag betaalt aan een organisatie in de situaties als bedoeld in artikel 2.18 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid. Indien de accountant naar aanleiding van het bovenstaande tekortkomingen constateert die de organisatie niet herstelt, neemt hij dit op in zijn rapport van bevindingen.

2.3 Wet Normering bezoldiging sen publieke en semipublieke sector (WNT)

De accountant stelt vast of er aan de WNT is voldaan. Indien niet voldaan is aan de WNT maakt hij hier melding van in zijn controleverklaring.

2.4 Het bestuursverslag

De accountant stelt vast dat het bestuursverslag verenigbaar is met de jaarrekening.

2.5 Prestaties

De accountant stelt vast dat de gerapporteerde prestaties verenigbaar zijn met de jaarrekening en het bestuursverslag, en aansluiten op de activiteitenkalender.

2.6 Toepassing handboek

De accountant stelt van de verantwoording is opgesteld overeenkomstig het handboek verantwoording meerjarige productsubsidies 2025 – 2028. Gebruik altijd de meest actuele versie van het handboek van de website van Fonds Podiumkunsten. Deze kan meerdere keren per jaar geüpdatet worden.

Aandachtspunten vanuit het handboek zijn:

1. Naleving modellen handboek.
2. Bepaling Bestemmingsfonds Fonds Podiumkunsten.
3. Bestuursverslag conform de onderwerpen die behandeld dienen te worden.
4. Inzichtelijkheid van de verantwoording van baten en lasten van coproducties.
5. Definitie van publieksinkomsten en sponsorinkomsten.
6. Rapportage van feitelijke bevindingen bij afwijkingen in de rechtmatigheid.

Bijlage 5: Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: (naam van de organisatie)

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 20XX

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 20XX (van ... (naam entiteit(en)) te ... ((statutaire) vestigingsplaats) gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van ... (naam entiteit(en)) op 31 december 20XX en van het resultaat in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2025-2028.
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 20XX in alle van materieel zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2025-2028.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 20XX
2. de staat van baten en lasten over 20XX
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol van de Meerjarige Regeling 2025-2028 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van [X] (naam entiteit(en)) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag
- de overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2025-2028 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720 en het Controleprotocol van de Meerjarige Regeling 2025-2028.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2025-2028.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur (of andere aanduiding, bijvoorbeeld 'De directie') is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2025-2028. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting (vereniging, enz.) te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur (of andere aanduiding, bijvoorbeeld 'De directie') moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Plaats en datum

... (naam accountantspraktijk)

... (naam accountant)